

Commissie-format

Verzoek College van B en W voor Commissiebehandeling.

Vastgesteld in B en W vergadering van : 14 mei 2013

Onderwerp: Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017

Inhoud:

Voor een goed gebruik van de woonomgeving zijn civieltechnische kunstwerken onmisbaar. Hierbij moet gedacht worden aan bouwwerken zoals bruggen, sluizen, tunnels, fonteinen, steigers, kademuren en damwanden etc.

In het kader van de stedelijke ontwikkelingen in Helmond én de overdracht van het eigendom van de oude kanaaltraverse in het verleden, heeft de gemeente er steeds meer kunstwerken bij gekregen. Deze kunstwerken moeten onderhouden worden om de functie(s) ervan te kunnen garanderen.

Los van een goede functieervulling van kunstwerken is ook de aansprakelijkheid van de gemeente bij een nalatig beheer en onderhoud een belangrijke reden om goed onderhoud te plegen.

Status en looptijd van het beheerplan

Hoewel veel beschreven onderdelen van het plan wettelijk verplicht zijn, is het opstellen van een beheerplan zelf geen wettelijke verplichting. Het beheerplan is echter wel een onontbeerlijk document voor het voeren van een goed beheer en onderhoud van de kunstwerken.

Doordat het plan geen wettelijke basis kent is er ook geen wettelijke geldigheidsduur voor het plan vastgelegd. Het vorige beheerplan kunstwerken had een looptijd van 5 jaar. Omdat deze periode een goede vooruitblik geeft is ook dit plan opgesteld voor een looptijd van 5 jaar, te weten van 2013 tot en met 2017. In 2017 zal een nieuw beheerplan opgesteld worden voor de daaropvolgende periode van 5 jaar.

(Beleidsmatige) context

Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken is geen strategisch beleidsplan, maar een tactisch beheerplan met een uitvoeringsprogramma. Het geeft op hoofdlijnen aan waar de accenten voor beheer en onderhoud liggen en op welke manier afwegingen worden gemaakt. Ook geeft het inzicht in de financiën die gemoeid zijn met het beheer en onderhoud.

Nadere info staat onder het kopje 'ruimte voor vervolg inhoud'.

Financiële aspecten en dekking:

Het beheerplan heeft geen personele consequenties. Financiële consequenties, voor zover aanwezig, zijn in de tabel onder het kopje 'ruimte voor vervolg inhoud' benoemd. Het grootste deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd binnen de bestaande begroting. Intensiveringen van beleid worden opgenomen in de Voorjaarsnota, besluitvorming vindt in dat kader plaats.

Dit plan is gebaseerd op de kennis van dit moment. In verband met de ophanden zijnde bezuinigingen kan dit plan ook voor 2016-2017 onderwerp van bezuinigingen zijn.

Met dit verzoek mee te zenden stukken:

Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017 ligt voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer. Het plan is tevens digitaal in te zien op www.helmond.nl/gemeenteraad

Het college van B en W verzoekt:

Ter kennisname voor te leggen aan de commissie RF op 11 juni 2013.

Ruimte voor eventueel vervolg inhoud:

Criteria voor beoordeling ingrijpmoment

In het Beheerplan zijn drie criteria opgenomen die bepalen of er ingegrepen moet worden. Dit zijn: veiligheid, technische kwaliteit en esthetisch (aanzicht). Daarnaast is een vierde aspect benoemd, dat bepaald waar prioriteit aan gegeven moet worden als meerdere kunstwerken op basis van deze drie criteria gelijk 'scoren': het maatschappelijk belang.

Op dit moment zijn er nog drie civieltechnische kunstwerken die onder de maat scoren op het punt van veiligheid: sluis 8, sluis 9 en een houten damwand in de noordelijke kanaaltak. De houten damwand moet hersteld worden op het moment dat recreatievaart op dit traject een feit is.

Sluizen 8 en 9 lopen mee in de Voorjaarnota 2013. In dat kader vindt besluitvorming plaats.

Het besturingssysteem van de Julianabruggen scoort slecht op het punt 'technische kwaliteit', maar zolang de bruggen niet geopend hoeven te worden is er geen probleem.

Consequenties Bouwbesluit 2012

In het algemeen wordt de huidige onderhoudssystematiek doorgezet. Toch is er vanuit het reguliere beheer een belangrijk nieuw aspect te noemen, zijnde het nieuwe Bouwbesluit 2012.

Op grond van dit Bouwbesluit moeten nieuwe en bestaande constructies opnieuw doorgerekend worden. De achtergrond van dit besluit is gelegen in het feit, dat bruggen en tunnels vaak voor lange periode worden gebouwd (soms > 100 jaar). In die periode kunnen er wijzigingen optreden in de gebruiksbelasting van de constructies. Zo werden veel bruggen in het verleden gebouwd op een belasting van 45 ton. Tegenwoordig mogen standaard vrachtwagens van 50 ton en mobiele kranen tot 60 ton over de Nederlandse wegen rijden.

Dit kan consequenties hebben voor de constructie.

In het beheerplan is een lijst opgenomen van bruggen die in de planperiode doorgerekend gaan worden.

Daarbij wordt begonnen met de bruggen op de industrieterreinen en in doorgaande wegen.

Als input voor deze doorrekeningen moeten de huidige gebruiksbelastingen en verkeersintensiteit bepaald worden. Ook moet bekeken worden hoe exceptioneel transport de bruggen belast.

Om dit te kunnen bepalen wordt in 2013 in Helmond een aslastmeetpunt ingericht op een nader te bepalen locatie. De kosten hiervoor worden gedekt uit de reguliere begroting.

In onderstaande tabel is opgenomen welke bruggen in welk jaar worden doorgerekend. Ook is aangegeven wat de aanleiding is voor het opnieuw doorrekenen.

Kunstwerk	Periode	Aanleiding & risico
Houtse parallel bruggen (3 stuks)	2014	Geplande renovatie dek & kans op vermoeiing
Brug sluis 8	2014	Gebruik exceptioneel transport & kans op vermoeiing
Brug Berenbroek/ Europaweg	2015	Dwarskracht problematiek (aanlegjaar 1971)
Brug Rochadeweg/ oud kanaal	2015	Gebruik exceptioneel transport & Dwarskracht tandoplegging
Brug insteekhaven	2015	Verkeersklasse 45 (in relatie tot industrieterrein)
Juliana bruggen (3 stuks)	2016	Renovatie bewegingswerken & kans op vermoeiing
Tunnel Rochadeweg/ Kloosterweide	2016	Gebruik exceptioneel transport & gewijzigd gebruik
Brug Rochadeweg/ nieuwe Aa	2017	Gebruik exceptioneel transport
Brug Rochadeweg/ nieuw kanaal	2017	Gebruik exceptioneel transport
Brug Varenschut/ nieuwe Aa	2017	Gebruik exceptioneel transport

Bruggen die binnen de planperiode vervangen worden, zoals de duikerbruggen bij de President Rooseveltlaan en de Europaweg worden niet meer constructief getoetst.

De brug Kasteeltraverse is gedeeltelijk herberekend in het project cosmetische maatregelen Traverse op de toen geldende normen. De aanpassingen zijn door een constructeur getoetst.

Bruggen in woonwijken die aangelegd zijn volgens verkeersklasse 45, VOSB 1995 worden gezien de jonge leeftijd nog niet opnieuw berekend. Deze bruggen en de brug Kasteeltraverse zullen in een volgende planperiode gecontroleerd worden.

Programma 2013-2017

Regulier jaarlijks onderhoud

Het reguliere jaarlijkse onderhoud valt uiteen in een onderzoeksprogramma en een maatregelenprogramma. Jaarlijks terugkerende onderhoudstaken zijn: het uitvoeren van inspecties, elektromechanisch onderhoud aan beweegbare bruggen en sluizen, regulier onderhoud aan fonteinën, klein bouwkundig onderhoud etc.

Onderzoek energiebesparing en opwekking duurzame energie

Een aantal civieltechnische kunstwerken verbruikt energie, maar er zijn ook mogelijkheden op een aantal locaties duurzame energie op te wekken. Hier zal in de planperiode een onderzoek naar verricht worden. Het onderzoek wordt bekostigd uit de reguliere begroting.

Onderzoek brug Geldropseweg

De brug van de Geldropseweg over het Eindhovens Kanaal is in 2004-2005 overgedragen aan de Gemeente Helmond. Omdat de brug in 1937 gebouwd was, heeft de Provincie de kosten voor het vervangen van de brug bij de overdracht vergoed. De vervanging was destijds gepland in 2019, de kosten voor het vervangen van de brug waren geraamd op € 1,2 miljoen (incl. BTW en 10% ambtelijke kosten). Tijdens de overdracht zijn de kosten verrekend op basis van de netto contante waarde.

Bij de brug Geldropseweg is in 2012 een controle berekening uitgevoerd. Aanleiding voor deze controle berekening was het einde van de theoretische levensduur en enkele waargenomen constructieve schades. Uit de constructie berekening volgt dat de brug Geldropseweg nog maximaal 15 jaar (tot 2027) mee kan gaan, maar dat er alleen vrachtwagens toegestaan mogen worden van maximaal 45 ton. Hiervoor is recent een verkeersbesluit genomen. Op lange termijn (tot 2027) zijn twee varianten mogelijk:

- Vervangen brug door een vergelijkbare brug;
- De bestaande brug wordt constructief versterkt.

In 2017 zullen beide varianten nader uitgewerkt worden in het onderzoeksprogramma.

Renovaties, reparaties en verbeteringen

In onderstaande tabel zijn de grootschaliger renovatie- en vervangingswerkzaamheden opgenomen. De kosten worden grotendeels gedekt binnen de reguliere begroting. Een aantal werkzaamheden is al opgenomen in het IVP, maar niet alles is al gedekt.

Kunstwerk (renoveren/ verbeteren/ vervangen)	Bedrag	Periode	Kosten- dekking
Injecteren drempels sluizen 8 & 9 en vervangen schuif sluis 8	€ 75.000	2013	Gedekt in begroting 2013
Vorbereiding sluizen 8 & 9	€ 1.000.000	2013	Gedekt in IVP jaarschijf 2013
Renovatie fietsbrug Veenpark Dierdonk	€ 60.000	2013	Gedekt in begroting 2013
Fontein Stadskantoor en groenstraat	€ 10.000	2014	Gedekt in begroting 2014*
Conservering brug Vincent van Goghlaan / Scheepstal	€ 85.000	2014	Gedekt in begroting 2014*
Conservering wanden H. Dunant tunnel	€ 65.000	2015	Gedekt in begroting 2015*
Fontein t' Cour	€ 30.000	2015	Gedekt in begroting 2015*
Uitvoering vervanging sluizen 8 & 9	€ 13.300.000	Na 2015	Opgenomen in IVP, maar nog niet gedekt.
Houten damwand, noordelijke kanaaltak	€ 530.000	Na 2015 (Bij herstel scheepvaartfunctie)	Opgenomen in IVP, maar niet gedekt. Dekking is pas relevant bij herstel recreatiescheepvaart functie. Vooralsnog geen concrete aanvraag.
Elektromechanische installatie Juliana bruggen	€ 304.800	Na 2015	Opgenomen in IVP, maar niet gedekt.

			Dekking is pas relevant bij herstel recreatiescheepvaart functie Vooralsnog geen concrete aanvraag.
Brug Geldropseweg	€ 1.010.000	Na 2015	Wordt t.z.t. in het IVP opgenomen, afhankelijk van nog uit te voeren variantenstudie.

* = De werkzaamheden zijn opgenomen in de jaarprogramma's voor 2014 en 2015 en zijn te dekken binnen de reguliere middelen in de begroting, maar dit is wel afhankelijk van eventuele toekomstige bezuinigingstaakstellingen. Bij extra toekomstige bezuinigingen zal het jaarprogramma eventueel aangepast moeten worden en is het mogelijk dat werken niet uitgevoerd kunnen worden.

Beoogd effect en/ of resultaat

Civieltechnisch kunstwerkenbeheer is in Nederland binnen de regionale en lokale overheden nog een relatief nieuw fenomeen. Recent heeft de provinciale rekenkamer een notitie uitgebracht waarin zorgen worden uitgesproken over het (gebrek aan) inzicht in de technische staat van bruggen en tunnels die in eigendom en beheer zijn van de provincie.

De Rijksoverheid heeft enige tijd geleden een landelijke inventarisatie gehouden onder provincies, gemeenten en waterschappen, waaruit eveneens bleek dat er weinig inzicht was in de technische staat van bruggen en tunnels. In dit onderzoek zijn, als pilot, ook een aantal bruggen geïnspecteerd. Hieruit kwam naar voren dat een aantal constructies zodanig gevaarlijk waren, dat ze per direct aan het verkeer onttrokken moesten worden.

Helmond heeft al sinds 2004 een beheerplan voor civieltechnische kunstwerken. Op basis van deze plannen is de afgelopen jaren gestaag gewerkt aan het opzetten van een beheersysteem en het oplossen van knelpunten. Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken maakt een structurele aanpak van het beheer mogelijk. Het geeft inzicht in de technische staat van alle kunstwerken, de planning van de te plegen ingrepen en de hiermee gemoeide financiën.

Bijlagen

Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017